

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : डिसेंबर – २०२५
तृतीय वर्ष
सत्र – ६
विषय:- कृषी अर्थशास्त्र (भाग-२) (EC-601)

100 Marks
Batch – 2020 - 2023

दिनांक : ०५/१२/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. जमिनीचे तुकडीकरण आणि त्याचा कृषी उत्पादकतेवरील परिणाम यावर चर्चा करा.
२. भारतातील सिंचनाचे स्रोत आणि पद्धती स्पष्ट करा.
३. भारतातील कृषी कामगारांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
४. भारतीय सरकारद्वारा राबविण्यात आलेल्या प्रमुख कृषी विकास कार्यक्रमांची माहिती द्या.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. कृषी क्षेत्रात यांत्रिकीकरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा
२. कृषी किंमत दर धोरणात सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.
३. हरित क्रांती आणि तिचा भारतीय शेतीवर झालेला परिणाम स्पष्ट करा
४. ग्रामीण भागातील कर्जबाजारीपणाची प्रमुख कारणे कोणती?
५. भारतीय कृषी क्षेत्राची प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती?

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. पीक विमा
२. कृषी कामगार
३. करार शेती
४. शाश्वत शेती

Translation in English
Sub: Agricultural Economics (Part-II) (EC-601)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Discuss the problems of land fragmentation and its impact on agricultural productivity.
2. Explain the sources and methods of irrigation in India.
3. Discuss the characteristics of agricultural labor in India.
4. Explain the major agricultural development programs launched by the Indian government.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Discuss the importance of mechanization in agriculture.
2. Discuss the role of the government in agricultural price policy.
3. Discuss the Green Revolution and its impact on Indian agriculture.
4. What are the main causes of rural indebtedness?
5. What are the key characteristics of Indian agriculture?

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Crop Insurance
 2. Agricultural Labor
 3. Contract Farming
 4. Sustainable Agriculture
-